

ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΡΜΑ

του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού,
Γραμματέως της Σ. Έ. επί των αίρέσεων

(α' μέρος)

1. Εισαγωγικά

Η «Νέα Έποχή» είναι ένα παγκόσμιο συγκρητιστικό κίνημα, ουσιαστικά χωρίς Θεό. Η έννοια του προσωπικού Θεού, του Δημιουργού «όρατων τε πάντων και άοράτων» εκ του μή όντος, είναι ξένη για τη «Νέα Έποχή του Υδροχόου». Ο «θεός» της είναι άπρόσωπος, «ένδοσυμπαντικός». Ο «θεός» της «Νέας Έποχής» είναι τό «έν όλον», τό «Παγκόσμιο ή Συμπαντικό Πνεύμα» ή ή «Παγκόσμια Συνειδητότητα», ή «Κοσμική Συνειδητότητα» ή «ζώσα ενέργεια», πού προβάλλεται σε ποικίλες μορφές. Τά πάντα, και ό άνθρωπος, ταυτίζονται μέ αυτό τό «Έν», και αποτελούν «έκδηλώσεις» ή «έκροές» ή «προβολές» αυτού του «θεού». Θεός, Κόσμος και άνθρωπος είναι όροι πού χαρακτηρίζουν έκδηλώσεις της ίδιας Συμπαντικής ουσίας. Αυτό προκύπτει και από όσα δηλώνει ό Irving Cooper, θεωρητικός της μετενσάρκωσης: «Τά πάντα είναι Θεός. Αλλά ό Θεός αυτός μέσα στον κόσμο έκδηλώνεται λιγώτερο ή περισσότερο, αναλόγως μέ την ικανότητα κάθε μορφής»¹.

1. Irving Cooper, Η Μετενσάρκωσις -Μιά έλπίδα για τον κόσμο, σ. 50: «Κατ' αρχήν πρέπει νά έχωμε υπ' όψιν ότι όλόκληρη ή φύσις είναι ζώσα και ότι κάθε φυσική μορφή, από τούς κρυστάλλους έως τον άνθρωπο, χρησιμεύει ως φορέυς σε μία συνείδηση πού βαίνει προς εξέλιξιν. Μπορούμε νά φανταστούμε τά κύματα της εξέλισσόμενης ζωής νά αναδύνονται από τό ένα βασίλειο στο άλλο: Ορυκτό, φυτικό, ζωϊκό, ανθρώπινο. Στο ορυκτό ή συνείδησις είναι μόλις άφυπνισμένη. Στο φυτό αρχίζει νά εμφανίζη συμπάθεια ή αντιπάθεια, καθώς και άσθενή σημεία αισθαντικότητας. Στο ζώο έκδηλώνεται μέ τη μορφή του συγκεκριμένου αισθήματος, των παθών και των επιθυμιών, εμφανίζοντας επίσης και μία μορφή νοητικότητας. Στον άνθρωπο, άφου περάσει από τη δοκιμασία εκατοντάδων

Σέ συνέπεια μέ όλα αυτά, θά έπρεπε στην «Νέα Έποχή», ό άνθρωπος νά μή θεωρεΐται πρόσωπο, άφου είναι «έκροή» του άπρόσωπου «Ένός», στο όποιο και καταλήγει τελικά, και άφου ό έσχατος προορισμός του, κατά τούς «μετενσαρκωτές», δέν είναι ή μετά θάνατον (και μάλιστα μετά από πολλούς θανάτους) προσωπική ύπαρξη, αλλά ή κατάληξη και έξαφάνισή του μέσα στην άπρόσωπη «Ολότητα», όπως μία σταγόνα νερού μέσα στον άπέραντο ωκεανό, ή όπως μία σπίθα πού έκτοξεύεται από την φωτιά για νά έξαφανιστεί στον άέρα.

Έπομένως, ή «Νέα Έποχή», ταυτισμένη μέ την «Θεοσοφία» και ένστερνιζόμενη τίς περί Θεού ίνδουϊστικές και βουδιστικές θεωρήσεις της Άπω Ανατολής, κηρύττει έναν «άπόλυτο μονισμό», μία άκραία μορφή πανθεϊστικού μονισμού.

Κατ' ανάγκη, μέσα σ' αυτή την «όλιστική» περί θεού άντιχριστιανική θεωρία της «Νέας Έποχής» εισέρχεται, ως βασικός μηχανισμός «τελειώσεως» ή εξέλιξεως του ανθρώπου, μεταξύ άλλων, και ή δοξασία της μετενσάρκωσης ή μετεμψύχωσης.

Έφόσον, κατά την «νεοεποχίτικη» αυτή αντίληψη, δέν ύπάρχει προσωπικός και λογικός Θεός, ό όποιος έδημιούργησε τον κόσμο εξ αγάπης και εκ του μή όντος, δέν είναι δυνατό νά γίνεται λόγος για πρόνοια του Θεού και παρέμβασή Του στην ιστορία του κόσμου και του ανθρώπου.

ένσαρκώσεων, φθάνει τέλος στα ύψη της πνευματικής γνώσεως».

Ούτε μπορεί νά γίνει λόγος για Θεό, πού συγχωρεῖ τόν ἄνθρωπο καί τόν σώζει. Κατά τήν δοξασία αὐτή, ὅταν ὁ ἄνθρωπος δέν κατορθώσει τήν «όλοκλήρωσή» του, τήν «τελείωσή» του, ἢ τήν ταύτισή του μέ τό «θεῖον», τότε ἔχει τήν δυνατότητα νά ἐπιστρέψει καί πάλι σέ μιά νέα ζωή γιά νά ἐπαναλάβει τήν προσπάθειά του, μέσα ἀπό μιά ἀτέλειωτη ἀλυσίδα γεννήσεων καί θανάτων ἢ «παλλιγενεσιῶν», τήν Samsara. Αὐτή εἶναι ἡ μόνη δυνατότητα πού ἔχει ὁ ἄνθρωπος τῆς «Νέας Ἐποχῆς», πού ζεῖ μέσα στήν ἀπέραντη χωρίς Θεό μοναξιά του. Αὐτός εἶναι ὁ «νόμος». Αὐτό εἶναι τό ἀπελπιστικά μαῦρο ἀποτέλεσμα μιᾶς μάταιης προσπάθειας, πού τελικά καταλήγει στό ἀπόλυτο μηδέν.

Ἔτσι, ὁ ἄνθρωπος, ὁ μόνος του ἐπιδιώκει νά ἐπιτύχει τήν «αὐτογνωσία» του, τήν «αὐτοπραγματώσή» του, τήν «αὐτοσωτηρία» του καί τήν «αὐτοτελείωσή» του. Αὐτό τό ἐπιτυγχάνει μέ τήν ἀπόκτηση τῆς «γνώσης», καί μάλιστα τῆς «κρυφῆς» (ἀποκρυφισμός) καί μέ διάφορες τεχνικές (ἀνθρώπινες ἐπινοήσεις), ὅπως εἶναι γιά πολλές ομάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ὁ διανοητισμός, ἡ γιόγκα, τά σεμινάρια αὐτογνωσίας, ἡ ἀποχή ἀπό ὀρισμένες τροφές καί κυρίως τό κρέας κ.λπ. Τελικά ὅμως τό ἰσχυρότερο «ὄπλο» πού ἔχει στή διάθεσή του ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ μετενσάρκωση ἢ μετεμψύχωση.

2. Μετενσάρκωση - Μετεμψύχωση

Προτοῦ ὅμως προχωρήσουμε πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι οἱ δύο αὐτοί ὅροι δέν ταυτίζονται². Ὁ ὅρος μετενσάρκωση χρη-

σιμοποιεῖται γιά νά δηλώσει τήν μετά τόν βιολογικό θάνατο ἐκ νέου ἐνσάρκωση καί ἐπαναγέννηση τῆς «ψυχῆς» σέ ἄλλο ἀνθρώπινο σῶμα, εἴτε ἐπάνω στή γῆ εἴτε καί σέ ἄλλο πλανήτη³. Ὁ ὅρος μετεμψύχωση χρησιμοποιεῖται γιά νά δηλώσει τήν μετά τόν θάνατο ἐνσάρκωση τῆς «ψυχῆς» καί τήν «ἐνσωμάτωσή» της, ὅχι μόνο σέ ἀνθρώπινο ὄν, ἀλλά καί σέ κατώτερα εἶδη, ὑπό μορφή ἀλόγων ζώων, πτηνῶν, ἰχθύων καί ἐρπετῶν ἢ καί φυτῶν.

Ἡ δοξασία τῆς μετεμψύχωσης ἀποτελεῖ θεμελιώδη διδασκαλία τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ καί τοῦ Βουδισμού. Κατά τήν Μπαγκαβάντ-Γκιτά, «τό πιό αὐθεντικό βιβλίο ἀναφοράς γιά τή μετεμψύχωση, πού εἶναι ὁ λόγος τοῦ Ἰδίου τοῦ Θεοῦ», «τό μονοπάτι τῆς μετεμψύχωσης δέν ὁδηγεῖ πάντα πρός τά ἄνω, καί τίποτα δέν προεξοφλεῖ στόν ἄνθρωπο μιά ἀνθρώπινη μορφή στήν ἐπόμενη ζωή του. Ἄν γιά παράδειγμα, ἓνας πεθάνει μέ νοοτροπία σκύλου, στήν ἐπόμενη γέννησή του θά ἀποκτήσει χαρακτηριστικά σκύλου, ὥστε νά μπορέσει ν' ἀπολαύσει τή ζωή ἐνός σκύλου»⁴. Ἄν οἱ ἄνθρωποι δέν ἀξιοποιήσουν σωστά τήν ἀνθρώπινη μορφή, τότε «ἐξαναγκάζονται ἀπό τούς νόμους τοῦ κάρμα νά συνεχίσουν τήν παραμονή τους στόν κύκλο τῆς γέννησης, τοῦ θανάτου καί τῆς ἐπαναγέννησης, ἄλλοτε ὡς ἄνθρωποι, ἄλλοτε ὡς ζῶα καί καμμιά φορά, ὡς φυτά ἢ ὡς ἔντομα»⁵. «Ὅποιος πεθαίνει κάτω ἀπό τήν ἐπίδραση τῆς ἄγνοιας, ξαναγεννιέται στό βασιλείο τῶν ζώων (Μπάγκαβαντ-Γκίτα 14,15)»⁶. «Γιά παράδειγμα, σ' ἓνα λαίμαργο πού καταβροχθίζει ἀδιάκριτα μεγάλες ποσότητες διαφόρων τροφίμων, ἡ φύση στήν ἐπόμενη ζωή τοῦ

2. Ὁ Γαβριήλ Σιμονέτος παρατηρεῖ ὅτι: «Στίς μυστικιστικές παραδόσεις δέν γίνεται διάκριση μεταξύ μετενσάρκωσης καί μετεμψύχωσης. Οἱ δύο ἔννοιες θεωροῦνται ὡς ὅψεις τοῦ ἴδιου νοήματος, καθώς οἱ ψυχές ἀπό τήν ἐποχή ἀπομάκρυνσης μέχρι τήν ἐπιστροφή τους στή "Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν", φιλοξενοῦνται σέ 8.400.000 εἶδη ζωῆς πού ὑπάρχουν στόν Ὑλικό καί στό Πνευματικά Ἐσωτερικά Ἐπίπεδα", φωτοτυπ. κείμενο, Κάρμα καί Μετενσάρκωση, σ. 6.

3. Papus, βλ. ὑποσημείωση 9, τοῦ παρόντος ἀρθροῦ. Ὁ Irv. Cooper ἀμφιβάλλει γιά τήν δυνατότητα μετενσάρκωσης σέ ἄλλους πλανήτες, βλ. Μετενσάρκωση, ἡ φυσική, ψυχική καί πνευματική ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου, σ. 58.

4. Ἐπιστρέφοντας, Ὁ νόμος τῆς Μετεμψύχωσης, σ. 31.

5. Αὐτόθι σ. 32.

6. Αὐτόθι σ. 120

*παρέχει εύσπλάγχχνως τό σῶμα χοίρου ἢ κατσίκας, μορφές πού θά τοῦ ἐπιτρέψουν ν' ἀπολαμβάνει ἀδιακρίτως, σκουπίδια καί ὑπολείμματα*⁷.

Πολλοί «δάσκαλοι» τῆς δοξασίας αὐτῆς ἰσχυρίζονται -ἀβάσιμα βεβαίως- ὅτι ἡ μετεμψύχωση εἶναι «ἐπιστήμη», ἄγνωστη ὅμως στούς σύγχρονους ἐπιστήμονες⁸. Τό ἴδιο ἰσχυρίζονται καί ἐκεῖνοι τῆς μετενσάρκωσης.

Τήν δοξασία αὐτή καί ὑπό τίς δύο ἐκδοχές της, τῆς μετενσάρκωσης καί τῆς μετεμψύχωσης, ἐνστερνίζονταν κατά τήν ἀρχαιότητα οἱ Ἰνδοί, οἱ Αἰγύπιοι, οἱ Κινέζοι, οἱ Ἰάπωνες καί μερικοί Ἕλληνες (π.χ. οἱ Ὀρφικοί, ὁ Πυθαγόρας, τόν ὁποῖο μερικῶς εἰρωνεύεται ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὁ Πλάτων κ.ἄ.), σήμερα δέ μερικά νεοπαγανιστικά ρεύματα (ὅπως οἱ «Δωδεκαθεῖστες»)⁹, ἐνῶ οἱ ομάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς» γενικῶς ἀποδέχονται μόνο τήν δοξασία τῆς μετενσάρκωσης.

Στήν συνέχεια, θά ἀσχοληθοῦμε μόνο μέ τήν δοξασία τῆς μετενσάρκωσης.

3. Ἡ Μετενσάρκωση – Γενικῶς

Εἶπαμε ἤδη, ὅτι μετενσάρκωση σημαίνει τήν δοξασία, κατά τήν ὁποία, μετά τόν βιολογικό θάνατο, ἡ ἀτομική ψυχή –τό Ἄτμαν, κατά τήν ἰνδουϊστική ὀρολογία- ἐνσωματώνεται, ἢ ἐπαναγεννᾶται στόν ὑλικό κόσμο μας, -στήν γῆ- ἐνδυομένη μιά σειρά νέων διαδοχικῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων, ἢ κάπου ἄλλου, σέ ἄλλο πλανήτη¹⁰. Ἡ Θεοσοφία κάνει λόγο γιά «μόνιμον

μετενσαρκουμένην ἀρχήν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, τό Ἐγώ καί μίαν πρόσκαιρον ἀτομικότητα, ὡς μέσον ἐξελίξεως τοῦ Ἐγώ»¹¹.

Ἡ διαδικασία αὐτή ἀκολουθεῖ τήν «ὀλιστική» πανθειστική καί «νεοεποχίτικη» περί Θεοῦ, κόσμου καί ἀνθρώπου διδασκαλία. Κατά τήν Μπαγκαβάτ-Γκιτά, ἡ ὁποία, ὅπως εἶπαμε, εἶναι ἡ θεωρητική βάση ὅλης τῆς δοξασίας τῆς μετενσάρκωσης, «Ἡ ἀτομική ψυχή μπορεῖ νά συγκριθεῖ μέ ἓνα σπινθήρα πού ξεπηδᾷ ἀπό τή φωτιά τῆς Ὑπέρτατης Ψυχῆς. Ὅπως ἡ σπῖθα καί ἡ φωτιά εἶναι τῆς ἰδίας ποιότητας, ἔτσι καί ἡ ἀτομική ψυχή εἶναι τῆς ἰδίας πνευματικῆς ποιότητας μέ τόν Ὑπέρτατο Κύριο»¹².

Τήν δοξασία τῆς μετενσάρκωσης ἀποδέχονται σήμερα ὁ Ἰνδουϊσμός, ὁ Βουδισμός, ὁ Βραχμανισμός, ὁ Ταοϊσμός, ὁ Ζαϊνισμός καί, ὅπως εἶπαμε καί πῶς πάνω, οἱ περισσότερες ομάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ἰδιαίτερως δέ ἡ Θεοσοφία, ἡ Ἀνθρωποσοφία, ὁ Ἀποκρυφισμός, ὁ Πνευματισμός, καθώς καί ὁ Τεκτονισμός.¹³

ὁποίας συνειδήσεις πρὸς ἐξέλιξιν σέ διαφόρους βαθμούς ἀναπτύξεως, ἔρχονται νά συναφθοῦν μέ φυσικές μορφές, πού ἐπίσης ἐξελίσσονται σέ ὅλους τούς βαθμούς τῆς φυσικῆς πολυπλοκότητος», (Ἡ Μετενσάρκωσις - Μιά ἐλπίδα γιά τόν κόσμο, σ. 24). Καί Papus: «Μετενσάρκωση εἶναι ἡ ἐπιστροφή τῆς πνευματικῆς Ἀρχῆς σ' ἓνα νέο σαρκικό περίβλημα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀνθρώπινα πλάσματα, αὐτό τό περίβλημα εἶναι πάντοτε ἓνα ἀνθρώπινο σῶμα. Μπορεῖ κανεῖς νά ἐνσαρκωθεῖ εἴτε στόν ἴδιο πλανήτη, ὅπου ἔζησε τήν τελευταία του ὑπαρξη, εἴτε σέ ἄλλο, ἐνθ. ἀνωτ. σ. 11.

11. Πέτρ. Γράβιγγερ, Ἐγκυκλοπαίδεια Ἑσπεριτισμοῦ καί ἀποκρύφου γνώσεως, τόμ. 4, σ. 257.

12. Ἐπιστρέφοντας, Ὁ νόμος τῆς Μετεμψύχωσης, ἐνθ. ἀνωτ. σ. 127.

13. Κατά τούς διδασκάλους τῆς μετενσάρκωσης, συμβολισμοί τῆς δοξασίας αὐτῆς εἶναι ἡ «Κιβωτός τοῦ Νῶε», ἡ «εἰς Ἀδὸν Κάθοδος τοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἐξ αὐτοῦ ἐπάνοδος» καί τό «Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος», Νέστ. Λάσκαρι, Ἐγκυκλοπαίδεια τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς, σ. 607. Βλ. καί Πέτρ. Γράβιγγερ, ἐνθ. ἀνωτ. Ἐπίσης, βλέπουν τόν συμβολισμό της «στὶς ἀρχαῖες ἱστορίες τῶν Ἰνδουϊστῶν σχετικὰ μέ τό χορό τοῦ Σίβα καί τὰ ὄνειρα τοῦ Βισνοῦ, στό μῦθο τῆς *σουμεριακῆς* Ἰνάννα, στὶς *αἰγυπτιακές* πνευματικῆς παραστάσεις (ὁ θάνατος καί ἡ ἀναγέννηση τοῦ Ὁσσιρι) καί στή *χριστιανικὴ* ἱστορία τῆς Σταύρωσης καί τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ», Κων. Πέγιου, Τό ταξίδι τῆς ψυχῆς, περιοδ. «Ἀβατον», τ. 15, σ. 59.

7. Αὐτόθι σ. 109.

8. Αὐτόθι σ. 96.

9. Οἱ Ἕλληνες «Δωδεκαθεῖστες» διατείνονται ὅτι ἡ ψυχή, κατά τήν ἐξελεγκτική πορεία της γνωρίζει πολλές «παλιγγενεσίες», οἱ ὁποῖες δὲν βρίσκονται πάντοτε σέ ἀνοδική πορεία, ἀλλὰ μπορεῖ νά ἔχουν καί «παλινδρομήσεις» σέ κατώτερες καί μάλιστα ἄλογες ἢ καί ἀνόργανες μορφές ὑπαρξης, ὅπως φερρεῖν ἰχθύος ἢ πτηνοῦ, θάμνου ἢ βουνοῦ, π. Κυρ, Τσουροῦ, Ὁ Νεοπαγανισμός τῆς «Νέας Ἐποχῆς» σ. 201.

10. Βλ. ὁρισμούς τῆς μετενσάρκωσης: Irving Cooper: «Ἡ Μετενσάρκωσις εἶναι ἡ διαδικασία μέσῳ τῆς

Ἡ μετενσάρκωση θεωρεῖται, κατὰ τὴν Μπλαβάτσκυ, «ὁ ὑποχρεωτικός συνεργάτης τοῦ νόμου τῆς ἐξελίξεως»¹⁴. Μερικοὶ θεωρητικοὶ τῆς δοξασίας αὐτῆς, τὴν συνδέουν μὲ τὴν Παυλική ἐκφραση «ὁ γὰρ ἐάν σπείρῃ ἄνθρωπος τοῦτο καὶ θερίσει» (Γαλ. 6,7) καὶ μὲ τὴν διδασκαλία περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Βεβαίως, οὔτε μὲ τὸ πρῶτο χωρίο ἔχει καμμία σχέση ἢ δοξασία αὐτή [διότι ὁ Παῦλος ἀναφέρεται στὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως], οὔτε ταυτίζεται ἀπολύτως μὲ τὴν διδασκαλία περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, ὅπως αὐτὴ διδασκόταν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες¹⁵.

Τό πῶς καὶ πότε θὰ πραγματοποιοῦνται οἱ μετενσαρκώσεις αὐτές ἐξαρτᾶται, κατὰ θεωρητικούς τῆς δοξασίας, ἀπὸ τὰ ἄστρα (ἀστρολογία) καὶ καθορίζεται ἀπὸ τὴν «Λευκὴ Ἥγεσία» ἢ ἀπὸ ἀόριστης ὑφῆς «πνευματικά» «παρακολουθοῦντα ὄντα». «Τὸ ζωντανὸ ὄν ἀποκτᾶ ἓνα σῶμα (πεδίο δράσεως) γιὰ νὰ ἐκτίσει τὴ φυλάκισή του ἀνάλογα μὲ τίς ἀστρολογικὲς ἐπιδράσεις. Ἔτσι τὸ πεπρωμένο τοῦ ἀνθρώπου καθορίζεται ἀπὸ τὴ θέση τῶν ἄστρων κατὰ τὴ γέννησή του». Γι' αὐτὸ ἡ ἀστρολογία εἶναι «μεγάλῃ ἐπιστήμῃ»¹⁶. Τό φυσικὸ σῶμα, λέει ὁ Papyrus, διαπλάθεται ὑπὸ τὴν ἐπίδραση ἐπτά ἢ ἐννέα «σεληνιακῶν περιστροφῶν» καὶ δέχεται τὴν ἐπίδραση καὶ τῶν ἄλλων πλανητῶν¹⁷.

14. Ἑλ. Μπλαβάτσκυ, *Εἰς τὴν χώραν τῶν γαλάζιων βουνῶν*, σ. 23.

15. Ὁ ὅρος «ἀθανασία τῆς ψυχῆς» προέρχεται ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες καὶ δέν ταυτίζεται μὲ τὴν χριστιανικὴ ἔννοια περὶ ψυχῆς, ἢ ὅποια εἶναι κτιστή, χάριτι δέ καὶ ὅχι φύσει ἀθάνατη.

16. *Επιστρέφοντας*, ἐνθ. ἄνωτ., σ. 99.

17. Papyrus: «Οἱ δυνάμεις τοῦ Κρόνου συνθέτουν τὴ γενικὴ διάπλαση τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα· οἱ δυνάμεις τοῦ Δία δροῦν στοὺς χυμούς - στὰ ὕγρα τοῦ σώματος, τὸ δεύτερον μῆνα· οἱ δυνάμεις τοῦ Ἀρη στοῦ αἵμα τὸν τρίτον μῆνα καὶ τότε τὸ παιδί ἀρχίζει νὰ κινεῖται. Ὁ ἥλιος ἔρχεται νὰ φωτίσει μὲ τὴ θερμότητα καὶ τὴ ζωὴ του τὸ ἀνθρώπινο ἔμβρυο. Ἡ Ἀφροδίτη δίνει ὁμορφιά στοῦ σαρκικό του περίβλημα, ὁ Ἑρμῆς ἐνεργοποιεῖ τὴν κίνηση καὶ τὸ νευρικό σύστημα, καὶ τέλος ἡ Σελήνη ἔρχεται νὰ τελειοποιήσει, μέσω τῆς μητρικῆς τῆς ἐπιρροῆς, τὸ ὁλοκληρωμένο πιά ἔργο. Σ' αὐτὸ τὸ μῆνα τὸ παιδί μπορεῖ νὰ γεννηθεῖ, καὶ μὲ ἰδιαίτερες φροντίδες, νὰ ζήσει. Συνήθως

Ἄλλοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ μετενσάρκωση καθορίζεται εἴτε ἀπὸ «Ὀντότητες τοῦ Πνευματικοῦ κόσμου, πού γνωρίζουμε ἐλάχιστα» -καὶ οἱ ὁποῖες «εἶναι ἐπιφορτισμένες νὰ ἐκλέγουν τοὺς γονεῖς, τὴν πατρίδα καὶ τίς ἐξωτερικὲς συνθήκες ζωῆς σὲ κάθε μετενσάρκωση»¹⁸, εἴτε ἀπὸ τὴν «Λευκὴ Ἱεραρχία», ἢ «τοὺς Κυρίους τοῦ Νόμου, ἢ Φύλακες τοῦ Νόμου ἢ τοὺς Τέσσερις Κυρίους τῶν δυνάμεων τῶν κόσμων καὶ τῶν ὄντων» -οἱ ὁποῖοι κρατοῦν «λεπτομερέστατο καὶ ἀκριβέστατο ἀρχεῖο τόσο μέσα στό εἶναι καταγραμμένο, ὅσο καὶ στό ΑΚΑΣΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ»¹⁹. Ἀκόμα καὶ ὁ ἴδιος ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου μπορεῖ νὰ καθορίζει τὴ νέα μετενσάρκωση - «Εἶναι οἱ σκέψεις καὶ οἱ ἀναμνήσεις τοῦ ζωντανοῦ ὄντος, τὴ στιγμὴ πού ἐγκαταλείπει τὸ σῶμα τοῦ ἀναμφίβολα καθορίζουν τὴ μελλοντικὴ του μορφή ὑπαρξης»²⁰.

Πρέπει ὅμως καὶ ἐδῶ νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι καὶ στό περιεχόμενο τοῦ ὅρου «μετενσάρκωση» ὑπάρχουν δύο διαφορετικὲς ἐκδοχές: ἡ ἀνατολικὴ καὶ ἡ δυτικὴ.

Κατὰ τὴν ἀνατολικὴ ἐκδοχή, τὴν ὁποία ἐνστερνίζεται ὁ Ἰνδουϊσμός καὶ μερικὲς παραθρησκευτικὲς ομάδες τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ὅπως φερειπτεῖν οἱ Χάρε Κρίσνα, -καὶ μερικοὶ νεοπαγανιστές- ἡ μετενσάρκωση δέν ὁδηγεῖ πάντοτε σὲ ἀνώτερη ἐξελεκτικὴ κατάσταση καὶ συμπίπτει οὐσιαστικά μὲ τὴν μετεμψύχωση. Κατὰ τὴν ἐκδοχὴ αὐτῇ, ἡ ἀτομικὴ ψυχὴ (τὸ Ἄτμαν) στοχεύει στό νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὸν ἀτέλειωτο κύκλο (τροχό) τῶν ἐνσαρκώσεων καὶ θανάτων, τὴν Σαμσάρα, καὶ νὰ ἀπελευθερωθεῖ, ἐξαφανιζόμενη μέσα στό ἀπρόσωπο Βράχμαν.

ὁμως, ὁ Κρόνος ἐπηρεάζει πάλι τὸ ἔμβρυο κατὰ τὸν 8ο μῆνα καὶ τοῦ τελειοποιεῖ τὴν ὁστεῖνη ὑποδομὴ καὶ τίς ἴνες. Τὸν ἐπόμενο μῆνα ὁ Δίας ἐπηρεάζει γιὰ δευτέρη φορά τὸ ἔμβρυο, γιὰ νὰ τοῦ δώσει ὅλα τὰ ἀπαραίτητα ζωτικὰ στοιχεῖα, καὶ τότε τὸ παιδί γεννιέται μὲ τίς καλύτερες προϋποθέσεις», ἐνθ. ἄνωτ., σ. 23.

18. Irv. Cooper, ἐνθ., ἄνωτ. σ. 53.

19. Νικ. Μαργιορῆ, Ὁ Ἑσωτερισμός γιὰ ὅλους, σσ. 387, 395, 397.

20. § 8.6 τῆς Μπαγκαβάτ-Γκιτά, παρὰ *Επιστρέφοντας*, ἐνθ. ἄνωτ., σ. 31.

Τότε, κατακτᾷ τὴν «μόκσα», τὴν σωτηρία, ἢ ὅποια ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν συνειδητοποίηση ὅτι «ἡ ἀτομικὴ ψυχὴ (τὸ Ἄτμαν) καὶ ἡ ἀπόλυτη ψυχὴ (τὸ Βράχμαν) ταυτίζονται»²¹, (μία καθαρά «νεοεποχίτικη» διδασκαλία). Αὐτό εἶναι ἡ λύτρωση, τὸ Νιρβάνα.

Ἡ δυτικὴ ἐκδοχὴ τῆς μετενσάρκωσης, τὴν ὁποία διεμόρφωσε κυρίως ἡ Θεοσοφία καὶ ἡ Ἀνθρωποσοφία, δὲν στέκεται ἀρνητικὰ ἐναντι τῆς ὑπαρξῆς καὶ δὲν κάνει λόγο φανερά γιὰ ἐξαφάνιση τῆς προσωπικότητας. Ἐν τούτοις, καὶ ἡ ἐκδοχὴ αὐτὴ στοχεύει στὴν ἀπώλεια τοῦ προσωπικοῦ «Εἰγώ», ἀφοῦ διακηρύσσει ὅτι «Σέ τελευταία ἀνάλυση, τελικός σκοπός μας εἶναι... μὲ τὸν καιρὸ νὰ γίνουμε ὑπεράνθρωποι σάν τὸν Ἰησοῦ Χριστό καὶ νὰ συγχωνευτοῦμε, νὰ γίνουμε ἓνα μὲ τὸν Θεό»²². Εἶπαμε ὅμως στὴν ἀρχὴ ὅτι αὐτός ὁ «θεός», -ὁ «ὀλιστικός θεός» τῆς «Νέας Ἐποχῆς» μὲ τὸν ὁποῖο «συγχωνεύεται» ὁ ἄνθρωπος-, εἶναι ἀπρόσωπος. Ἡ ταύτιση καὶ ἡ συγχώνευση κάθε προσώπου μέσα σ' αὐτό τὸ «Ἐν» δὲν εἶναι παρὰ μιά οὐσιαστικὴ ἐκμηδένισή του καὶ ἐπομένως κάθε πρόσωπο, μετὰ ἀπὸ ἀναρίθμητες προσπάθειες γιὰ τὴν «ἀναγέννησή» του, φθάνει στὴν ἀνυπαρξία. Πρόκειται, δηλαδή, γιὰ καθαρῶς ἀντιχριστιανικὴ, ἀλλὰ καὶ παράλογη δοξασία.

Παρόλα ταῦτα, ἡ δυτικὴ αὐτὴ ἐκδοχὴ ὑποστηρίζει ὅτι σκοπός κάθε μετενσάρκωσης εἶναι ἡ «ἀναγέννηση», ἡ «ἀπελευθέρωση», ἡ «ἐκπαίδευση καὶ ἡ γνώση» γιὰ νὰ ἀποκτήσει ὁ ἄνθρωπος «νέες δυνατότητες», ἡ «ἀφύπνιση τῶν ψυχικῶν δυνατοτήτων», ἡ «φώτιση», νὰ «ἐξευγενίσει τὸν ἄνθρωπο-ζῶο», νὰ διευρύνει τὴν συνειδησή του (μέσω τοῦ διαλογισμοῦ), γιὰ «μεγαλύτερες ἐμπειρίες» καὶ «πνευματικὴ ἐξέλιξη», ὥστε νὰ «ἱκανοποιηθοῦν ὅλες οἱ

ἐπιθυμίες, πού δὲν μπόρεσαν νὰ ἱκανοποιηθοῦν σ' αὐτὴ τὴ ζωή», καὶ νὰ διδαχθεῖ «τά ἄρρητα καὶ κρύφια τῆς ὕλης». Ἡ μετενσάρκωση συντελεῖ ἀκόμη καὶ στὴν «πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητας»²³. «Ἡ Νέα Ἐποχὴ τὴ θεωρεῖ μιά αἰώνια πορεία τῆς ψυχῆς πρὸς ἀνώτερα ἐπίπεδα πνευματικῆς ὑπαρξῆς καὶ ὄχι ἓνα μαρτύριο ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ξεφύγει μὲ κάθε τρόπο, καταργώντας τὴν ἀτομικότητά του»²⁴.

Ἡ διαφορὰ μεταξύ τῶν δύο ἐκδοχῶν, σημειώνει μελετητὴς τῆς μετενσάρκωσης, ἔγκειται στό ὅτι: «Στὴν Ἀσία ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ξαναγεννηθεῖ κανεὶς εἶναι μιά κακὴ εἰδίηση», ἐνῶ «οἱ διδάσκαλοι τῆς Νέας Ἐποχῆς στὴν Δύση βλέπουν τὴν μετενσάρκωσιν ὡς μιά μεγάλη περιπέτεια, πού ἐγκυμονεῖ πνευματικὴ σπουδαιότητα καὶ “καρποφορία”»²⁵.

Ἐσχατὴ πάντως κατάληξη τοῦ κύκλου τῶν μετενσαρκώσεων, τόσο στὴν ἀνατολικὴ ὅσο καὶ στὴν δυτικὴ ἐκδοχὴ, εἶναι ἡ κατάργηση κάθε προσωπικῆς περαιτέρω ὑπαρξῆς καὶ συνειδήσεως καὶ ἡ ταύτιση μὲ τὸ ἀπρόσωπο «Ἐν» ἢ «Ὀλον» ἢ τὸ «Νιρβάνα». Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, ὅπως εἶπαμε παραπάνω, ἡ προσωπικὴ ὑπαρξη τοῦ ἀνθρώπου ἐκμηδενίζεται (διαλύεται καὶ παύει νὰ ὑπάρχει ὡς πρόσωπο), ὅπως μιά σταγόνα νεροῦ μέσα στὸν ὠκεανὸ ἢ ὅπως μιά σπῖθα πού βγαίνει ἀπὸ τὴν φωτιά καὶ εξαφανίζεται στὸν ἀέρα, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὴν “βάσσανο” τῶν συνεχῶν γεννήσεων καὶ θανάτων, τὴν Samsara. Ἔτσι, ὅπως εἶπαμε καὶ πιὸ πάνω, γιὰ τὸν ἄνθρωπο τῆς «Νέας Ἐποχῆς», σέ ἀντίθεση μὲ τὴν χριστιανικὴ διδασκαλία, ὁ θάνατος θεωρεῖται εὐλογία.

(Συνέχεια στό ἐπόμενο).

21. Ἰστοσελίδα Esoterica, Ἡ Μετενσάρκωση στὴν Ἀνατολή καὶ στὴν Δύση, σ. 3.

22. Ρόμπ. Νάτζεμ, Ὁ μυστικὸς κύκλος τῆς ζωῆς, σ. 95.

23. Π. Αντ. Ἀλεβιζοπούλου, Μετενσάρκωση ἢ Ἀνάσταση, σ. 23. Ἀν. Μπεζάντ, Μετενσάρκωση, σσ. 72,100. Irving Cooper, ἔνθ. ἀνωτ., σ. 34. Βλ. καὶ Ἀλ. Μπέϋλη, Ἡ ἐπανεμφάνισις τοῦ Χριστοῦ, σ. 124.

24. Κων. Πέγιου, ἔνθ. ἀνωτ., σ. 61.

25. Mark Albrecht, Μετενσάρκωσις κατὰ Ἀναστάσεως, σ. 1-2.